

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

Apare la 5 și 20 ale fiecărei luni

SUMARUL:

Nicolae I. Popilian . . .	Indreptarea în politică.
Ioan N. Popescu . . .	Legea și servituți.
M.	Asp. p. votului universal.
Sanzio	Note și impresii.
Wega	Dinții în indemn.
Mid	În vedere.
Mihail Drăgănescu . . .	În siguranță (versuri).
* * *	Din curiozitățile Craiovenilor.
Gest	Plecași... (versuri).
* * *	Moravuri judecătorești.—Moravuri gazetărești.
* * *	— Bibliografii. — Poșta Redacției.

REDACTIA :

Craiova, Strada Cazarmelor No. 27

ADMINISTRAȚIA :

La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN

Un număr 10 bani

Director proprietar, *N. I. Popilian*, avocat.

Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, fost magistrat, avocat.

Comitetul de Redacție:

Dem. Constantinescu, profesor, prim redactor; d-nii avocați: *I. C. Giulescu*, *Ștefan Severini*, *Ion N. Popescu*, *Sc. Constangioară*, *Alex. Carianopol*, *G. G. Petrescu*, *G. Părvănescu*, *N. Constantinescu*, *I. Mitrică*, *Av. Vasulescu*, *Const. Turceanu*, *Adrian Zeuleanu*, *Barbu Ionescu*, *Marius Kintescu*, *I. F. Popescu*.

„SAŢATATEA“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

împărțit în

8000 acțiuni a câte 25 lei fiecare, plătibile în 5 rate lunare

CRAIOVA

Sediul societății: Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă).

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrală a capitalului, în toate zilele dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.

Medalie de Argint și Aur
Expoziția din București 1906

Telefon No. 62.

Grand Prix. Med. de Aur
Expoziția din Londra 1907

Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Intâia Fabrică de Ciocolată

din Oltenia

A. L. S. POPPESCU

SOCIETATE ÎN COMANDITA

CRAIOVA

Strada Buzești, lângă Banca Muncii.

Rog cereți pretutindeni

Ciocolata Poppescu

Indrăsneala în politică

Politica unui partid într'un stat tânăr nu poate trece ca binefăcătoare, dacă nu se razimă pe *propaganda pentru ideal*. Și am înțeles în totdeauna că în țara noastră unde suntem abia la începutul funcționării instituțiilor politice, este o datorie cetățenească de a lupta pentru intronarea unei politici ideale, unei politici de apostolat.

Și ne-am zis că într'o țară ca a noastră, oamenii politici serioși sunt datori să corecteze moravurile politice și să deprindă publicul cu idei sănătoase și înalte, iar nu să strige după vechiul obicei „la buget băeți!”

Pentru a ne conforma unei politici ideale, suntem convinși că ne trebuiesc în politică temperamente care să corespundă ideilor partidului la care au fost înglobate, ne trebuiesc dar caractere.

De aceia am desprețuit în totdeauna temperamentele rătăcite ori naufragiate într'un partid, care fie că sunt privite cu milă, fie că sunt privite cu necaz, prin însăși existența lor într'un partid ale cărui idei nu se potrivesc cu firea lor, aceste temperamente dau loc în totdeauna la discuții și certe, cari sfârșesc adeseori cu perturbațiuni în partid și mai în totdeauna cu isgonirea individului dizolvant, fie el oricât de capabil și inzestrat de natură.

La alcătuirea partidului conservator-democrat s'a ținut socoteală

de cele ce am zis mai sus și pentru că ceea ce ne făcuse să ne despărțim de vechii conservatori, a fost tocmai prezența acelor elemente îndărătnice, intrigante și dizolvante, s'a căutat ca de astă dată partidul să prezinte mai multă *unitate*, selecționându-se în așa chip temperamentele în cât să corespundă doctrinei conservatoare-democrată.

Conștienți de idealul nostru politic, am privit cu neîncredere toate acele temperamente politice ce nu se împăcau cu ideile noastre, cum sunt vechile elemente politice care nu văd într'un partid politic de cât un mijloc de chiverniseală, cum sunt toți acei agenți electorali cari n'au alt ideal de cât *puterea* și mai ales cum sunt acei *semidocti* agenți cari pe vremuri — din lipsa de oameni docti — au fost întrebuințați ca gazetari.

Urâm pe acest soi de oameni cari în schimbul serviciilor lor — insuficiente pentru vremurile de azi — se transformau în *gardă pretoriană* gata să răstoarne un partid a doua zi de la venirea la cârma țării și cari întotdeauna — *prin indrăsneala lor* — au terorizat partidele noastre politice.

Credeam că noi ne-am scăpat de ei. Totuși, azi, vedem pe acești *mercenari*, fii ai condeului — nenorocit condei! — fie ai bătei, că au început cu clasicele lor bârfeli și ei cei întâi, până a nu le zice noi lor, ne vorbesc de „oameni noi la

vremuri noi“ și de „putregaiul partidelor“.

Nu putem face prea multe comentarii într'un articol de revistă, dar pentru că suntem conștienți de puterea noastră și de menirea ce avem într'un *partid modern* cum este partidul *conservator-democrat*, atragem atenția șefilor noștri asupra elementelor discordante și facem apel atât la șefi ca să facă ordine, cât și la însuși temperamentele rătăcite în partidul nostru — care de altfel pot fi chiar capacități — ca de bună voe să-și ia sborul către orizonturi mai priitoare

pentru firea lor, căci ori cât ar întârzia la noi, nu pot cuceri pozițiile dorite, căci e fatal să nu ai încredere într'un intrus! Și nici să nu se lase ademeniți de stima prefăcută cu care sunt tratați de cei cari din motive de disciplină sunt siliți să nu facă altfel.

Este timpul ca fiecare să apuce calea cea bună, căci astăzi cu *indrăsneala* nu se prea câștigă mult în politică și mai ales în partidul conservator-democrat.

Nicolae Popilian.

Advocat.

Servituți aparente necontinue și dovada lor

Codul civil în Cartea II, titlul IV, articolul 576 ocupându-se de servituți le definește; sarcini impuse asupra imobilelor pentru uzul și utilitatea altor imobile având alt stăpân.—Articolul 622 împarte servituțiile în continue și necontinue, aparente și neaparente, dând și definiția acestor diferite categorii de servituți.

Articolul 623 și 624 ocupându-se de modul de dobândire al servituțiilor le clasifică în servituți continue și aparente, continue neaparente și necontinue și neaparente și pune regulă că servituțiile continue și aparente se pot dobândi prin titlu și posesia de 30 ani, iar cele continue neaparente și necontinue și neaparente nu se pot dobândi de cât prin titlu.

În cea ce privește clasificarea servituțiilor legea ține seamă ca fie care categorie să fie compusă din două elemente aparent sau neaparent, continuu sau necontinuu, unite două câte două. Admițându-se contrar ar fi să cădem în imposibilul, ca aceaș servitute să fie prevăzută de regula din art. 623 și 624, cum

ar fi servitutea continuă; adică aceeaș servitute reglementată sub raportul dobândiri de două articole deosebite, cea ce nu se poate.

Cât privește însă, dobândirea servituțiilor prin posesie 30 ani, regula pentru servituțiile continue aparente nu este altceva de cât o confirmare a principiului pus de legiuitor în materie de prescripție ordinară art. 1890 C. C., iar regula din art. 624 pentru servituțiile continue neaparente și necontinue neaparente este o excepție la acea regulă.

Motivul care a determinat pe legiuitor a face aceste deosebiri, în cea ce privește prescripția, este condiția în care se găsește un posesor în materie de servituți. În materie de prescripție ordinară fundamentul prescripției este posesia în condițiile arătate de art. 1846 urm. C. C., adică o posesie continuă, neîntreruptă, neturburată, publică și sub nume de proprietar. Aceste elemente ale posesiei se pot îndeplini pentru servituțiile continue și aparente, și nu se pot îndeplini pentru servituțiile continue neapa-

renți și pentru cele necontinue și neaparente adică nefiind aparenti nu se poate ști cu precizie intenția părților. De aci necesitatea unui titlu pentru existența servituților continue neaparenti și necontinue neaparenti.

Așa dar criteriul dupe care legiuitorul a clasificat servituțiile din punctul de vedere al dobândiri este aparent sau neaparent, rezultând aceasta din regula coprinsă în art. 627 C. C. care ocupându-se de renașterea servituților cere un semn văzut aparent.

Servituțiile însă, aparenti necontinue nefiind coprinse în art. 623 și nici în art. 624 se pune întrebarea dacă se pot dobândi prin titlu și posesie de 30 ani, sau numai prin titlu.

Regula din art. 624 fiind o excepție este de strictă interpretare și nu se poate aplica de cât servituților anume prevăzute, or între acești servituți nefiind coprinse și servituțiile aparente necontinue nu incupe indoială că ele nu se reglementează de art. 624.

Dar acest soi de servituți fiind aparente deci manifestându-se prin semne exterioare pot îndeplini condițiile prescrite de art. 1846 urm. C. C. de și sunt necontinue în sensul art. 622 însă pot fi exercitate prin faptul omului și în condițiile art. 1847 urm. C. C. Prin urmare cad în prevederile art. 1890 C. C. putându-se dobândi prin posesie de 30 ani. Cea ce întărește și mai mult aceasta este art. 1894 C. C. dupe care regulele prescripțiuni relativă la alte obiecte de cât cele coprinse în titlul XX și cari sunt expuse la locurile respective din

codul civil exclud aplicarea dispozițiilor din titlul XX în toate cazurile când sunt contrari lor. Or servituțiile aparente necontinue, nefiind coprinse în art. 623 și 624 nu pot fi contrari dispozițiilor prescripțiuni ordinare. Pe lângă aceasta servitutea aparentă necontinuă este prevăzută în art. 691 C. francez, dupe care a fost copiat articolul 624 din codul nostru și legiuitorul nepunând-o între servituțiile din acel articol a făcut-o cu intenție ca să fie supusă altor regule.

Mai presus de toate însă, este articolul 16 din legea poliției rurale de la 1868 Decembre, dupe care servitutea de trecere, de conducere, de adăpare sau de pășunare a vitelor nu se va putea întemeia de cât în virtutea unui titlu special sau în virtutea legi sau în temei de îndelungată posesiune conform celor coprinse în codul civil. Or de aci se vede că servitutea de trecere se poate dobândi prin îndelungată posesiune conform regulelor din codul civil. Și această lege punându-se în aplicare la 1868 Decemb. 25, adică cu trei ani dupe codul civil apare ca o lege interpretativă în cea ce privește servitutea aparentă necontinuă.

Nu se poate susține că această regulă privește numai trecerea vitelor și numai la țară de oarece: *ubi ladem causa ejusdem legis applicatio*; regula fiind comună pentru toate servituțiile aparente necontinue.

Prin urmare servituțiile aparente necontinue se pot dobândi nu numai prin titlu dar și prin posesie de 30 ani.

Ioan N. Popescu.

Advocat.

Poșta Redacției: C. Predescu. București: Bine-voiți a trimete redacției noastre un exemplar din lucrarea D-v. pentru a vă putea satisfac cererea.

Asupra votului universal

— Urmare —

Popoarele latine dacă și-ar fi păstrat din vechile tradiții ale strămoșilor români, de sigur că toate s'ar găsi azi în aceeași stare politică — bine definită, prinsă într'o afiliațiune, care să le consolideze calitatea deosebită în sistemul de guvernământ, așa cum ne indică preceptele strămoșilor, rămase *pentru alții* ca dogme de stat.

Din nenorocire, ele pare că moșteniră tocmai cea ce au cauzat ruina desăvârșită a marelui imperiu.

În adevăr, autoritatea de guvernământ romană, ori pe unde își impunea puterea autoritară, deschidea între alte avantaje și o cale largă comerțului, dând astfel mijlocul de a se putea trage și foloase pe lângă alte îmbunătățiri ce aducea omenirii prin vasta cultură și autoritate morală de care se bucura poporul roman. Acele foloase înlesniră îmbogățirea orașenilor și colonilor, precum și a claselor culte, așa că cu timpul eși la iveală acea întinsă societate aristocratică; care în cele din urmă înbuibată de averi colosale, remase indiferentă de treburile publice și dedată numai plăcerilor sau intereselor personale; perzând cu desăvârșire acea virtute cetățenească care altă dată forma temeliea întregului edificiu de stat roman.

Astfel, în locul vulturilor și șoimilor cari prin puterea lor vegheau îndepărtare ducând mărirea peste tot, iar prin glasul lor ascuteau inimile electrizând patriotismul: din contră membrii cei mai marcanți ai aceiași societăți să întreceau în lux, desfrâu și alte viciuri josnice, adăogate unei nepăsări culpabile, care provoacă acel abis adânc între ea și popor, nimicind cu încetul orice dragoste și încredere reciprocă între el și fruntași, între mulțime și conducători.

Mai mult, cu ivirea noilor precepte religioase de egalitate și înfrățire omenască, se înlesni multora mijlocul de a exploata în favorul lor felurile idei confuze, care încep însă să sguduie și buna credință pe care era întemeiată societatea și care până atunci călăuzea viața statornică a poporului.

Așa fiind, noile precepte evangelice în loc să fi servit ca simplă cultură a spiritului pentru înălțarea minții și innoțirea sentimentelor omenști; înlăturând

astfel viciile care tocmai întunecau mințile celor corupți; din contră acele precepte ale noiei religiuni ce abia își făcea apariția, fură impuse ca principii până și în conducerea afacerilor publice, înlocuind pe nesimțite adevăratele principii naționale prin altele ce nici bine nu erau înțelese chiar de puținii care și-le însușise. Ca și când marele propoveduitor în înalta înțelepciune ar fi voit ca să ia statu cu tot coprișul, precum și pe cei stricați, spre a-i duce *pescheș*, apostolilor săi de la ușa Raiului.

Prin această greșală însă, lesne fu pentru orice venetic însumat pe lângă familiile bogățășilor și care se bucura de favoarea vre-unui fruntaș, ca să ia loc până și în conducerea afacerilor de stat; iar unii ca aceia provocând neîncrederea și nesiguranța, apoi mai înlesnind și misionarilor streini ca să lucreze dupe propriile lor voințe, să împingă prin intrigi și uneltiri ascunse, la acea învrăjbire și dușmănie între clasele societății, care după războaiele civile și împărțirea marelui imperiu, repede sgudui din fundament puternica cărmuire, aducând întreaga ruinare a statului.

Ar fi trebuit dar, ca măcar în urmă, noile state formate din crâmpurile desmembratului imperiu, să fi înțeles că principiile emanate dela acei propoveduitori și adepți ai lui Christos, erau cu totul în contradicție cu filosofia de stat a marelui imperiu, întru cât aceasta se baza pe un patriotism nețărmarit, pe când dogmele creștine adoptate ideii de conducere a statului, conduc orbește la niște principii cosmopolite, neînțelese nici de cetățenia orașenească mai cultă în felul ei și mai îndemnată la luptele politice.

Și ar fi fost de dorit ca cel puțin în împrejurări grele când de multe ori se vedea mulțimea împinsă până la anarhie, ca conducătorii luând act de cauzele care le provocase, să fi rămas în convingerea că turburările mărginite de puterea baionetei, n'au putut fi stămpărate definitiv, de cât atunci când patriotismul s'a ridicat deasupra propagandelor subversive, anihilând astfel orice încercări ascunse.

Dar oare dacă ne uităm la trecutul popoarelor latine, și cântărim epocele

fiecărui, nu constatăm cu convingere că dacă ele s'au reconstituit și ajuns la oare care grad de dezvoltare politică mai bine definită, așa ceva se datorează tot numai impulsului patriotic dat din când în când de oamenii poporului, cari inspirați de idei naționale bine definite, au mișcat mulțimea, înlăturând oligarhia și trufia unor aristocrații.

Și lucru de mirare, când numai câțiva fruntași patrioți se găseau în fruntea poporului, nu numai ceva era care se îndrepta, dar aproape toate se schimbau în bine și încă pentru mult timp.

Așa bună oară Italia, care în mai puțin de 100 ani s'au recules într'atâta că acum pare că stă în capul celor alte state, formând aureola viitorului latinității.

Din contra poporul francez care odinioară dicta politicește Europei, alunecând pe panta cosmopolitismului și lăsându-se a fi târât numai de interese speculative, astăzi riscă de a fi covârșit mai peste tot de influența streină, grație străinilor cari s'au interpus, speculând astfel buna credință sau corupând pe cei lacomi.

Mai este alt ceva de observat în trecutul acestor popoare: acele multe și nenumărate lupte politice pentru idei bizare sau de interese particulare, care au ținut pe loc mersul regulat al progresului, pe când la germani, din contra, era o tendință de consolidare națională și de progres cultural bine accentuat.

Și cu toate acestea nicăieri nu s'a exploatat mai mult *chestiunea votului universal* de cât la cele dintâi, pentru că pe când de unii s'a credea că numai prin acest mijloc s'ar putea reuși ca scoțându-se la lumină, adică în fruntea conducătorilor, oameni din popor, spre

a se scăpa odată de exploatatorii necinstiți; pe atât alții căutau ca să profite de niște împrejurări prielnice ale unor noi încercături, ca astfel să dea lovituri mai mari încercărilor de consolidare a poporului, spre a pune ei mâna pe situațiune.

Dar din toate aceste lupte, popoarele latine rămăseseră pururea în suferință, perzând în loc ca să câștige, cu toate că prin firea neamului, ele au darul de a fi considerate ca formând temelia seminției europenești. Probă evidentă că nivelul de cultură și de educație națională încă se resimte, iar acea mână ascunsă care în alte timpuri lucruse la distrugerea marelui imperiu, tot mai cată ca să anihileze încercările de reabilitare.

Ceia ce mai e de mirare, pe când la germani cultura intelectuală pare în totul legată de viața practică, care se aplică fără deosebire noilor generațiuni, coprinzând toate clasele societății; la popoarele latine din contra, aristocrația izolându-se, alții streini neamului mai lădesea iau locul frunțașilor! Or, aceasta s'ar asemăna cu vechea manoperă, prin care s'a cătat ca să se alimenteze acea răceală veche, între unii și alții, ce am arătat cât de dăunătoare a fost pentru statul roman.

Dacă este așa, apoi ne întrebăm care din aceste două neamuri ar putea să profite cu mai mult succes din o lărgire și estindere a dreptului de vot? De sigur că acolo unde consolidarea națională este bazată pe educațiune și cultură mai uniformă și mai accentuată, și care în acelaș timp coprinde în sine toate elementele vii ale poporului, capabile de a exercita un drept politic constant și cu tendință de viitor.

(Va urma)

M.

NOTE ȘI IMPRESII

Interesatul

În stradă răsună jalnic cântecul cerșetorului. Frantz orbul dus de mână de femeia lui cântă din flaut o melodie tristă și se acompaniază singur la chitară. Nu e om care să nu se înduioșeze la vederea lui. Din toate părțile i se aruncă câte un gologan, și cu dragă inimă....

Frantz își continuă liniștit cântecul, în vreme ce bătrâna lui tovarășe adună obolul celor miloși...

...Colindă toate străzile de dimineață până seara și peste tot i se face aceiași primire bună. Toți suferă împreună cu el și-l ajută bucuroși.

...Unii îl poftesc la masa lor și împart mult puținul ce au cu „bietul orb“.

Frantz mănâncă cu plăcere împreună cu bătrâna. Cei ce l-au ospătat se bucură că au putut face bine, și laudă pe Domnul că pot ajuta pe alții mai nevoiași ca ei...

Frantz primește uneori și îmbrăcăminte, iar gologanii strănși îi pune deoparte pentru timpuri grele.

...Pe vreme bună, pe vreme rea, cerșetorul umblă mereu, cântând aceleași melodii triste, cu care știe că mișcă inima celor miloși...

...Intr'una din zile se găsea în fața casei unui pictor cunoscut.

Acesta, întâmplător se afla la fereastră. Cântecile pline de melancolie ale orbului l-au impresionat mult. Trimete îndată servitorul să-l cheme și văzând pe bietul cerșetor i se umplu inima de durere... Voind să-l ajute fără să-l umilească, după ce îl ospăță și pe el și pe bătrână, îi zise:

— Imi pari obosit și suferind.

De ce să umbli toată ziua pentru a câștiga aproape nimic?.. Eu ți-aș face viața mai bună și mai ușoară cel puțin pentru câteva zile... numai dacă vrei...

— De Domnule, știu eu cum mi-ai putea fi D-ta de ajutor?...

— Ușor relativ, îi spuse iar pictorul... Vei veni la mine și vei sta împreună cu bătrâna trei ore pe zi spre a-mi servi de model la niște tablouri ce voesc să fac.

— Bucuros zise orbul, dar cât îmi dați?

— Patru lei, continuă pictorul convins că oferta are să-i fie bucuros primită. Spre surprinderea lui însă cerșetorul răspunse:

— E puțin Domnule, e puțin..., eu cât par de nenorocit câștig mai mult de patru lei în trei ore și cum suntem în timpul când afacerile merg bine, poate capăt și mai mult.

Pictorul rămase tablou..., iar cerșetorul luându-și ziua bună porni să colinde iar străzile pe unde cu cântecile lui triste, mișcă inimile celor miloși!....

BCU Cluj / Central University Library Cluj Răsfățatul

Gică Plaino de mic era incurajat la toate. Orice rău ar fi făcut i se trecea cu vederea de părinți și în special de M-me Plaino, mama sa.

Biju și Miți, câinele și pisica casei tremurau când îl zăreau din depărtare, și o luau la goană fiecare pe unde putea. Când întâmplător vreunul din ei cădea în mâinile lui Gică, vai de pielea lui. Era sucit și întins de labe și de urechi până nu mai putea răbdă și nu scăpă de cât cu mare greutate și atunci când intervenea D-l Plaino, tatăl, de care răsfățatul se mai temea puțin, altminteri cu siguranță ar fi dat „ortul popei“.

O biată gaiță adusă de un țaran

de pe moșia familiei Plaino, ca surpriză, a avut o soartă teribilă, căci Gică tot jucându-se cu ia, din dragoste!... i-a sucit gâtul...

Jucăriile date în dar de prietenii familiei erau de asemenea „victimile“ răsfățatului, care fără multă vorbă le trântea sau le rupea repede, repede...

M-me Plaino, avea grije să-i spună când cine-va îl ținea de rău:

Lasă puiule, că-ți cumpără mama altele, dacă nu-ți aduce tanti!.., și „puiu“ ținea minte ce i se spunea căci în necazul D-lui Plaino care cheltuia mereu pentru astfel de fleacuri strică tot ce-i cădea în mână..

Veni timpul când Gică trebuia dat la școală. Mama lui nu mai putea, Era într'o continuă frământare. Nu era prietenă care să-i intre în casă, căreia să nu i se plângă:

— Auzi dragă, să las eu pe Gică al meu la școala primară cu toți mojiții la un loc... E insuportabil! Plaino al meu are niște idei foarte greșite și de sigur nu-și iubește de loc copilul când se opune să-l dăm la pension...

— Cel puțin să-l preparați în particular îi zicea câte o prietenă spre a o liniști într'un fel.

Și această părere o bucura fiind apropiată de a sa și diferită de a soțului...

Cu toată opunerea D-lui Plaino, Gică a fost ținut să învețe în casă. Meditatorul Dumitrescu ce i s'a angajat de la început, se silea în zadar să facă ceva din el. Nu odată a spus părinților:

— Gică e deștept, dar păcat, că e distrat totdeauna...

— Nu cred îi săspunea cu convingere M-me Plaino, eu îl văd că e foarte cuminte..., și răsfățatul care era de față aprobă, încurajat și mai mult de vorbele mamei sale.

...Intr'una din zile D-l Plaino se văzù nevoit să schimbe meditatorul care dupe părerea soției sale, era cauza ignoranței lui Gică.

Fu adus Niculescu, un foarte bun băiat căruia nu i se putea reproșa nimic. Lucrurile însă nu s'au schimbat și noul meditator văzând „distracția“ (!) continuă a elevului său, ceru scuze părinților acestuia rugându-i să-l erte dacă fiind prea ocupat cu un examen ce prepara pentru facultatea de științe, nu-și mai putea continua lecțiunile...

Cu chiu, cu vai, și mai ales cu

protecție... Gică trecu clasa I, și tot în acest fel toate clasele primare. Pentru liceu nu mai putea să rămâe acasă. Ce ar fi zis lumea de o familie cu dare de mână care și-ar fi educat copilul așa? Asta ar fi „froissat“ demnitatea acestei familii și în special a D-nei Plaino care își făcuse studiile secundare numai în pension...

...Deci Gică fu instalat într'unul din cele mai cunoscute pensioane din București.

Aci duse o viață din cele mai libere și cât se poate de trândavă.

Clasele le-a trecut numai grație stăruințelor și plocoanelor date celor chemați să-i aprecieze capacitatea!?...

Mai mult de cât patru clase de liceu, n'a vrut să facă în ruptul capului... Căpătând de timpuriu gustul risipei și al desfrâului, îi venea greu de tot să se mai lipsească de libertate și să sacrifice câteva ore pe zi pentru carte...

...De geaba îi spunea mereu D-l Plaino că are să fie nenorocit și amenința cu desmoștenirea... Gică stia bine că totdeauna mama îl scăpă din încurcătură...

Ce îl mai îngrijea intru câtva era armata, și nu de altă, dar tot pentru pierderea libertății rău înțelese...

Dar și aci se gândea că prin cunoștințe, are să poată scăpă, și liniștindu-se singur, își continua viața de desfrâu cu care spre nenorocirea lui se obișnuise...

Bătrânul Plaino și rudele mai cu inimă se sileau din răspuțeri să-l aducă pe calea cea bună, totul însă a fost zadarnic.

Când i se spunea:

— Dragă ai să ajungi rău, când nu vei mai avea nici un sprijin...

El răspundea flegmatic:

— Ce vă pasă! Fiecare cu norocul lui!... Și făcea tot ce știa...

* * *

Afacerile moșiei Plaino mergeau rău de tot. Câțiva ani dearândul a fost lipsă de ploae, și pierderile consecutive au adus jena, acolo unde era mai înainte belșug în toate...

În astfel de împrejurări Gică a început să-și facă armata. Spre nenorocul lui familia nu avea aci nici un protector, așa că de la început a trebuit s'o ia cu greul... Cât a putut să cinstească pe „Don sergent Bujor“, lucrurile au mers mai bine. Pân'atunci îl mai menaja și-l scutea de gărzi, de marșuri și de alte „plăceri“... de acest fel. Cum a văzut însă că două, trei zile soldatul Plaino face pe Chinezul „l-a rânduit cum e mai rău punându-l să facă și de corvoadă“.

Plângerile ce bietul răsfățat făcea în scris către ai casei erau zadarnice, aceștia neputând interveni cu nimic în favoarea lui...

Ca culme a mizeriei tocmai când era mai amărât i se aduse la cazarmă o telegramă prin care i se anunță moartea tatălui său...

Nici nu se putea mai crudă lovitură!...

Își ceru permisie de la superiori și plecă acasă. Aci găsi pe mama lui într'o stare vrednică de plâns. Mizeria și lipsa se simțeau de la ușe. Mobila luxoasă, caii și trăsura și tot ce era mai bun, fuseseră luate de creditori împreună cu moșia din care pe vremuri se îndestulase întreaga familie...

...De acum încolo nu mai avea ce să mai aștepte. Era sărac, fără carte și fără protecție. Ce mai putea aștepta?

Pentru a-și mai potoli durerea se furișă bineșor din casă și se duse la cea mai apropiată cârciumă.

Acolo bău până și pierdu cunoștință... și pe când el visa din petrecerile făcute pe timpuri bune cu „Don sergent Bujor“, la casa părintească era jale și mizerie!...

București, 18 Noembrie 1906.

Sanzio.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dintr'un indemn

Ca fășia unui fulger, străbăteam cu expresul câmpiile verzi și ondulate, înaintând spre inima Olteniei: Craiova.

Iată-mă aci, în orașul cântat de bardul de la Mircești. Primul gând ce m'a străbătut, au fost versurile lui Alexandri:

„Sus la munte ninge, plouă,

„La Craiova, pică rouă,

„Din ai nopții ochi cerești,

„Și din ochii omenesți“.

Cobor. Chipuri străine, lume deasă, frecventare, activitate, străzi largi și drepte, pavage, trăsuri elegante cu tualete luxoase, lămpi electrice, edificii pompoase, grădini și teatre, parcuri și terase, nici o

diferență de Capitală. Într'un cuvânt oraș modern.

Mă opresc la un Hotel din principala stradă, îmi las bagajul și repede descind în str. Unirei. Dacă am traduce-o în limba bucureșteană i-am zice: Calea Victoriei, cu care se aseamănă de minune, ba chiar o întrece în lărgime și aliniere.

Privind amănunțit, vezi înșirate toate firmele Bucureștilor: „Socec“ „Universul“, „Adevărul“ și altele dându-mi iluzia că am sosit iar în orașul meu. Ceva caracteristic: toate firmele românești și mai rar o firmă străină, ceia ce nu vedem în multe orașe. Craiova a marilor Bani, a conservat așa de bine ro-

mânismul pur, aci, unde olteanul Tudor Vladimirescu a infripat visul cel mai măreț al mândriei și libertății românești. E curios, că Oltenii, asemănători Englezilor, cu spiritul lor comercial, cari străbat întreaga Românie cu negoțul lor, au cu toate acestea o fire bună și comunicativă, nepotrivită omului practic și de interes. În hotel, în birturi, în magazine, pe străzi, pretutindeni, întâmpini o voce bună, o cuviință ce cam rar o găsește un strein, în locuri streine. Această coincidență, de mi-a fost poate întâmplătoare, ori nu, a făcut ca eleganța Craiova, capitala Olteniei, a românismului pur, să-mi rămână

în sufletul meu, invoalată într'un gaz fin, care încă fâlfăie ușor în fața ochilor mei, profumându-mi inima de-o nostalgie...

Asupra tuturor acestor impresii planează indemnul care m'a făcut să străbat atâta drum din țara mea. Căutam doi ochi, o gură dulce și o inimă. Ajuns în această dulce Craiova, un gând elegiac mă mână pe o stradă retrasă. Liniștea ei mă făcea să recit în gând și cu simțire:

„De ce plângi Române oare

„Sufletul de ce te doare?...

Când ajunsei tremurător, la o casă... în fundul unei curți...

Wega.

In veghere

I.

E un basm frumos, ce pare că nu are sfârșit; un vis frumos, ce-l credem fără capăt; o lume blândă, ce seamănă a nu avea margini... acea dulce stare sufletească, ce ne cuprinde câte odată; stând așa, „între vis și viață“.

E o lume de dulci gânduri, de basme, de visuri, ce ne fură, ne răpește, uitând pentru un moment, realitatea vieții.

E o intrupare în noi, a unei alte lumi, cu totul nouă, cu totul străină; e o făurire a unei alte vieți, mult mai frumoasă, mult mai blândă, dar!.. ce nu are suflare, ce nu are ființă, ce nu există, ce e visată...

Sunt nespuse de mângâietoare orele de adâncă veghere, când iluziile înșelătoare ne cuprind cu vraja lor, înfășurându-ne în plăcerea unei dulci visări...

Sunt plăcute aceste ore ale dulcii visări, când sbuciumările sufletești, luptele vieții, ni se curmă, pier, inseninându-ne posomorâta frunte.

Dar, când gândurile realității se restrâng la un loc din risipirea lor; când liniștea își strânge aripa, părăsindu-ne, gonește și visările dulci, ducând cu ea în pripă, extazul amăgitor, cu toate basmele, cu toată lumea lor blândă, cu toată făurirea nebună, lăsând ca ora luptelor să sune iar, răspândind din nou în suflet: unda rece și nepăsătoare a realității triste.

II.

A-ți vrea un moment, să aveți liniștea creierului, să gustați un moment, această pace ideală?

Nicăeri, nu o puteți dobândi zilele'n șir.

De stăm singuri, în odaia noastră fără să citim, fără să scriem, intinși pe un pat, doar corpul ni se odihnește; și deși ni se pare că nu facem nimic, mintea ne umblă, fuge se întoarce, se agață de orice, de liniștea noastră aparentă, de tăcerea noastră, de cele ce nu sunt lângă noi, de cele ce ne'nconjoară, de orice, mintea nu se repauzează.

De ne culcăm, pentru a încerca și mijlocul acesta, de a ne procura pacea, liniștea gândirii, cum somnul ne fură, mintea își continuă acțiunea și așa cum viața e amestecată de somn, faptele zilei ne apar sub alte forme, unele mai dulci, altele mai spăimântătoare, mai fantastice, produsele minții în vis.

Nici somnul nu ne aduce liniștea, pacea ideală.

Visele ne turbură, ne fură, ne frământă adeseori, mai mult ca faptele reale ale zilelor. În somn ne apar lucrurile mai bizare și cum viața e amestecată pentru un moment, ne subjugă, ne apasă, le credem, ne ademenește, iar adeseori se continue mult, ne predomină și dupe ce ne trezim.

Te scoli și pleci.

Pe drum aceleași lucruri, ace-

leași observări involuntare, aceleași frământări ale minții. O frunză, o piatră, un animal, un om, o femeie, totul dă acestui creier atâta muncă, fără ca un moment să se repauzeze.

Lumea, activitatea ei, trecutul, prezentul, viitor, tot ce viața are, sau îi lipsește, fără de voință, e ceva care te împinge să descoperi, să observi, să diseci, să pătrunzi, să compari, să analizezi, să cunoști, să afli; și de aci să apreciem, să condamnăm, să aprobăm, sau să ne silim a fi chiar nepăsători, ori să plângem de necaz, să ne îngrijim, să ajutăm, să aprobăm, sau să suferim că nu putem face nimic, că suntem mici, slabi în mâna naturei, că suntem oameni!...

Mid.

In singurătate

*Pustiul e-afară și s'aude vântul prin ferești
Cum plânge lung și dureros a ernei triști povești,
Și nu mai isprăvește, nu, copacul abătut
De-ași plânge trupul lui pleșuv, de vânturi străbătut.*

*In sobă-abiă au mai rămas, câțiva cărbuni ce mor,
Și luminează slab, pătrunși de-al morții-amar fior...
— Dar cine-e?... Tot vântul fuse... cât m'am speriat,
Tot mi se pare de un timp, de tine că 's chemat.*

*Mai bine dar să mă 'nchid eu, să-ți scriu pe-aceste foi,
Să-mi pară tocmai cum am sta, de vorbă amândoi.
Și cine va veni de-acum, s'aștepte mult și bine,
Căci n'oi deschide nimănui, doar veștei de la tine.*

*Ce bine-i să-ți așterni prin foi trecutul ce-a pierit,
Și-i mulțumire să-ți vezi gândul că nu'i risipit,
Păstrat fiind ca și un sfânt, ce-i arde 'n juru-i flamuri
Ca și-o fință de demult ținută în balsamuri.*

*O! când gândesc c'aceste foi, cetite-or fi de tine,
Cum poate vei gândi și tu ce s'a simțit în mine;
Aci... așa-i? pe „te iubesc“, te vei uita mai mult,
Și poate că ți-am deșteptat al inimei sfânt cult.*

*Și tot gândind, frumos mi-apare, grădina din deal...
Când m'ai pătruns cu ochi cumiți de-un dulce ideal.
Și-așa gustând simțirea blândă-aducerilor aminte,
Adorm încet, simțind aproape, mâna ta ferbinte.*

*Dar vântul lung și dureros, se-aude în ferești,
Bătând în geam, plângând afar' a ernei triști povești,
In ciuda vrajei dulci și dragi, cu care m'ai cuprins,
Să 'mprăștie dorul blând, cu care m'ai incins.*

*In sobă mi-au murit cărbunii, și s'au prefăcut,
Cum toți, cu toți, ne-om prefăcea făcându-ne iar lut.
Doar biata lumânare 'mi-e bun sfetnic și-mi păstrează
Credință... 'ncolo!... e urât, pustiu ce mă 'ntristează.*

Mihail Drăgănescu.

Din curiozitățile Craiovenilor

S'a vorbit de multe ori despre multe particularități ale Craiovenilor, dar fiind așa de numeroase sunt câteva cari au rămas nerelevate. Așa pentru a reaminti numai pe cele cunoscute, cităm indiferența lor de a încuraja o mișcare cu caracter comercial, sau de o altă natură economică. Cu mici excepții, n'am văzut încurajate artele de Craiovenii noștri, oameni bogați. Și-au creat o reputație publică și de avaritia lor și de o lipsă de participare cu cel mai mic sacrificiu pentru binele obștesc.

De rândul acesta, voi vorbi despre o particularitate a Craiovenilor, care coprinde în sine o mare parte de ridicol. Toți cei bogați, trebuie să aibe clase mari, odăi multe și frumos mobilate.

În multe din aceste case, un lux parizian. Perdele grele, covoare bogate, mobile scumpe, împodobesc aceste locuințe cu cel mai aristocrat confort. Și totuși ce viață de grozav burghez în ele. Vecinic cu perdele lăsate, porțile închise, sunt multe din ele neabordabile societății Craiovene, de cât la ani de zile, odată. De vei intra

înăuntru, vei găsi două sau trei camere încălzite, din lustrul încărcat de aurării și sticlării se revarsă lumină prin unul sau două mititele becuri electrice. În jurul unei mese de cel mai fin și rar lemn, cu incrustații din cele mai scumpe, așezați pe fotoluri grele și aduse numai din străinătate, își petrec zilele bogății noastre în modul cel mai înapoiat.

Imbrăcați în costum de casă, fumând la tutun sau lucrând cu iglița, și ca subiect de conversație vorbe de cafenea, ori despre cancanurile zilei. Și când afli toate acestea stai și te întrebi, ce mare e prostia omenească, să dorești un interior atât de aristocratic, ca să-l vezi tu singur și tu singur să trăești în el, și când de sus și până jos, ești cel mai patentat burghez.

Ridicolu mi se pare mai evident, într'o altă particularitate a Craiovenilor. Ca să fii de *lumea mare*, trebuie să ai cai frumoși, hamuri grele, trăsura din cele mai scumpe.

Inmulțindu-se aceste echipajuri, și cari pe timpuri frumoase cer un loc unde să fie plimbate, primăria cu mari sacrificii a făcut splendi-

dul Parc Bibescu, crezând că răspunde la o necesitate reală, dat fiind numărul cel mare al echipajurilor. Ei bine, spre marea tristețea a autorilor lui, Parcul Bibescu e vizitat la Paști și încă de câteva ori pe an. În colo e gol, atât de gol, că inteligentul primar Ciocazan, a băgat în el mai multe turme de oi, pentru că știe bine că nu aglomerația echipajurilor îl va împiedica la aceasta. Și acumă mă întreb: ce curioasă manie, să

ai grajdul și șopronul cu tot ce îți trebuie pentru un atelaj superb, — căci e rușinos, dacă nu-l ai! — și cu toate acestea să nu-i dai în trebuiatarea inteligentă care e în natura lui și care ți-a înlesnit-o și Primăria, printr'un parc așa de frumos.

Vom continua cu aceste observațiuni în numărul viitor, cu care ocazie vom ajunge la o analizare mai completă a psihologiei Craiovenilor noștrii.

Plecași...

Plecași... și lungă-i calea
Ce-acumă ne desparte
Stingher, retras de-o parte
Mă copleșește jalea...

De-atâta dor de tine
Făptura mea se sbate,
De tine care poate
Nici mai gândești la mine.

Dar ce să fac, norocul
Nu-mi fuse dat să fie,
Să simt o veșnicie
În pieptu-ți arzând focul.

Unei iubiri cu care
Îmi zăpăciși gândirea
Și liniștea și firea
De par'că mintea-mi sare.

O cum aș vrea de mult
Să fim iarăși aproape

Să simt fiori pe pleoape
Și șoapta să-ți ascult.

Să-mi satur iar privirea
De formele-ți bogate
Iar ochii tăi să cate
A-mi captiva iubirea.

Pe braț să-mi cazi cu dor
La pieptu-mi să te strâng
Ș'apoi să 'ncep să plâng
D'al dragostei fior....

Dar vai! toate 's nimicuri
Căci e prea lungă calea
Și eu mi-astâmpăr jalea
Doar citind la plicuri.

Gest.

Slatina, 15 Noembrie 1908.

Moravuri judecătorești

Un avocat influent se poate prezenta într'un proces penal, pentru a cere o amânare pentru un client absinte — condamnat 2 ani închisoare — cu toate că nici procurile nu sunt permise în asemenea caz, dar un alt avocat — care n'a fost și nu va fi la putere — nu poate obține o amânare pentru ca clientul său, presinte la proces, să aducă martori cu care să probeze că a

fost snopit în bătăi de jandarmi.

* * *

Un pădurar a fost condamnat la închisoare, pentru că avocatul său ar fi pretins odată înlocuirea judecătorului ce judeca afacerea.

* * *

Un magistrat se pronunță *dela început pentru condamnare* pe motiv că cunoaște personal apucātu-

rile unor țărani ce-i sunt megiași la moșie. Advocatul declară că nu mai poate susține apărarea.

* * *

Un judecător rural, pentru a corespunde dorinței ministrului Stelian, a pus pe reclamanți să jure pe cruce dacă reclamațiunea este serioasă.

* * *

Magistrați se grăbesc întotdeauna și nu pot răbda pledoaria unui tânăr avocat care apără o văduvă ce a fost isgonită, cu 7 orfani, din căsuța ei de o lipitoare a satelor; dar magistrații ascultă cu mult calm, timp de 3 zile, teorii fantastice de drept într'un proces care privește *un milion*. Oare „Dreptatea“ trebuie împărțită după valoare?

* * *

Un orb poate fi condamnat la închisoare pentru bătae, dar un învățător care a tăiat cu săcurea pe un bătrân e condamnat numai la amendă și procurorul nu face apel!

* * *

Modul cum se distribue justiția în țara noastră conduce la adevărata anarhie *morală* și face penibilă situațiunea cetățenilor, de aceea cineva s'a hotărât să scoată la lumină un studiu complet cu destăinuirii de fapte adevărate și indicațiuni de persoane, astfel ca să poată ce-i în drept să aleagă cu succes neghina din grâu, dacă se va mai putea alege.

Fulger.

Moravuri Gazetărești

La Ploești apare o gazetă „Opinii“ ce-și zice „revistă săptămânală“, după stil, însă, poreclita revistă nu e decât un pamflet.

Are ca program: *socialismul înaintat*, și ca ideal: pivnițele Bănci Naționale și gheșefturile delă societățile de credit și Casa Rurală.

Se cere *votul universal, drepturi pentru Evrei* și se injură în

toate numerile, și în toate paginile ce au apărut până acum, d. Bădărău și Take Ionescu, pentru că ar proteja pe Evrei, pe d. Stoicescu și pe d. Dimitrie Sturza.

Dicționar foarte generos: mână lungă, imparfumat cu tămâe, pungaș, excroc, etc.

Și „Opinii“ este idealul „Viitorului“. Fie la el acolo!

Bibliografii

Foia de informațiuni Comerciale, No. 31 și 32. (București).

Moniteur Commercial Roumain, No. 6 (București).
Zavara, No. 41 [București].

A apărut No. 395 din „Biblioteca pentru toți“ coprinzând TARTARIN din TARASCON de Alphonse Daudet, traducere de Lia Hârsu.

Pagini Juridice, No. 37 (Craiova).

Cuvinte Libere, No. 4 (București).

Democratul, No. 17 (Buzău).

Cetiti-mă, (Iasi).

Biblioteca Modernă, No. 11 (București, str. Biserica Enei 7) Director V. Alexandroescu, conține interesante articole de D-nii V. Alexandroescu, Mircea Demetriad, Ludovic Daus, Mihail Drăgănescu, Tassyllon etc.

Familia, No. 4 (București).

A apărut No. 377 din „Biblioteca pentru toți“ cuprinzând MOARA PĂRĂSITĂ, roman de Suderman, traducere de Haralamb G. Lecca.

Revista Culturală, No. 1 Anul II (Craiova).

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA Strada UNIREI No. 80.

Biourou, Technic, Agricol și Industrial

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat H. Lanz din Mannheim

Reprezentanța pentru Oltenia a Motoarelor cu benzină și gaz sărac „Kosmos“, — Societatea garantează soliditatea și buna funcționare a acestor Motoare.

Depozite: Postamente pentru mori. Pietre de mori franțuzești. Pietre pentru mori de apă. Ciocane de ferecat. Teascuri și stropșitori de struguri. Pompe de fântâni și de incediu și Bascule „Garveus“. Tocătoare de nutreț. Tocătoare de sfeclă. Mașini de saramurat grâu. Vânturători. Dărace și scărmanători de lână. Tăvăluge. Trioare. Manometre. Batoze de bătut porumb cu aburi și manuale. Pluguri cu 1 și 2 brazde. Pluguri de coastă. Curele de păr de cămilă. Benzină. Uleiuri minerale. Vaseline. Valvolină. Sonerii electrice. Telefoane. Lămpi și instalații electrice etc.

„SERVICIU SPECIAL PENTRU INSTALAȚII DE APĂ“

Se recomandă în special persoanelor care construiesc din nou, pentru a-și face instalațiile de conducte, în vederea aducerii apei la Craiova.

Reprezentanța Generală pentru Dolj a Societății Generale de Asigurare din București

„VICTORIA“

LIBRĂRIA și TIPOGRAFIA
SACHE PAVLOVICI

CRAIOVA

Strada Unirei No. 43 și strada I. C. Brătianu No. 2.
 INSTALAȚIE CU ELECTRICITATE